

Ганна Проскуріна,
викладач предметно-циклової комісії
хореографічних дисциплін
КЗ «Мелітопольське училище культури»
Запорізької обласної ради

ДИТЯЧІ ХОРЕОГРАФІЧНІ КОЛЕКТИВИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Майбутнє української нації залежить від того на які світоглядні цінності буде зорієнтоване молодше покоління, які життєві пріоритети воно вибере, від того якою мірою духовність стане основою їхнього життя. Тому важливими завданнями позашкільної освіти, складового компоненту освіти в Україні, є допомогти дітям зорієнтуватися і самореалізуватися у складній багатогранній соціокультурній ситуації, а також знаходити і використовувати дієві засоби, здатні забезпечити їм інтелектуальний і духовний розвиток, а також підготувати молодь до активної професійної і громадської діяльності. Хореографічне мистецтво стає одним із таких дієвих засобів.

Хореографічне виховання відіграє істотну роль в естетичному розвитку дитини. Засобами танцювального мистецтва формується всебічно розвинута, духовно багата, зорієнтована на творчу діяльність особистість.

Результати виховання підростаючого покоління засобами хореографічного мистецтва залежать від багатьох чинників. Перш за все, від методів викладання хореографічних дисциплін в тих закладах, де вивчається танцювальне мистецтво, оскільки при правильно обраній та науково обґрунтованій методиці уроку, що будується з урахуванням єдності форм і змісту при основній ролі змісту, природні задатки дитини виявляються, розвиваються і формуються різнобічно. Відповідна навчально-методична література висвітлює різні аспекти таких об'єктивно-суб'єктивних взаємозв'язків [2; 3; 4].

Надзвичайно важливе виховне значення для формування особистості дитини має дитячий хореографічний колектив, який є соціальною групою, члени якої зустрічаються й спілкуються між собою, здійснюючи вербальні та емоційні стосунки, що повинно стати підґрунтям попередження негативної поведінки [1]. Впливу дитячих хореографічних ансамблів на становлення і розвиток творчих здібностей дитини та її моральне виховання засобами хореографії у сучасній науці досліджений недостатньо, хоча на даному етапі розвитку хореографічної освіти це питання постає особливо гостро. Тому актуальним є вивчення питання формування й розвитку дитячого хореографічного колективу та його впливу на розвиток творчої особистості.

Колектив, як правило, уніфікує особистість своїм впливом, однаково впливає на всіх дітей, висуває до них єдині вимоги. Дотримання прийнятих у групі норм і підкорення тиску колективу має свої позитивні моменти. Часто це означає засвоєння цінностей, створених багатьма поколіннями. Такими, наприклад, є моральні норми і принципи чесної поведінки, навички культурного поведіння в різних ситуаціях, порядність.

Високо розвинуті та середньо розвинуті колективи є дуже корисними для формування особистості. Наприклад, коли виконавець хореографічної композиції прагне технічно правильно в ансамблі з іншими виконавцями виконати складну лексику танцю, доповнюючи при цьому комбінацію своєю акторською майстерністю, це формує в дитині прагнення до самовдосконалення і почуття відповідальності перед товаришами по творчості та сприяє знаходженню своєї ролі в колективі.

Основними умовами формування високо розвинутого хореографічного колективу на сучасному етапі розвитку освіти є:

- 1) ефективний відбір дітей до хореографічних груп;
- 2) дотримання єдиних вимог до всіх членів колективу;
- 3) створення умов для індивідуальної творчості кожної дитини;
- 4) формування раціональних та емоційних соціальних настанов педагогом-хореографом;
- 5) заохочення до співпраці неформального лідера колективу;
- 6) спільна праця колективної творчості;
- 7) проведення в разі потреби психокорекції з дитячим колективом;
- 8) врахування впливу соціально-економічного середовища [6,с.11].

Тільки за таких умов можна розраховувати на ефективне навчання і створення сприятливого для творчості клімату у колективі.

Для хореографічного колективу сьогодні важливо не стільки навчити дітей виконувати хореографічні композиції, скільки виховати справжню, творчу людину мистецтва. Однією з основних умов виховання творчої особистості є спілкування. Від спілкування залежить психологічний клімат у колективі, створення умов для спільної діяльності і творчості. Коли дитина вперше приходиться до танцювального колективу, важливим є перше враження, яке на неї справив колектив та, зокрема, педагог-хореограф.

Педагогу належить провідна роль у процесі формуванні в учнів професійних знань та вихованні їхньої активної життєвої позиції. Адже виховання дитини багато в чому визначається особистістю викладача, його професійною та методичною підготовленістю, моральними якостями і загальною культурою [5].

Роль викладача в сучасних умовах безмірно зростає, до нього висуваються високі вимоги. Це обумовлено не лише процесами, які відбуваються в суспільстві, а й сучасним трактуванням процесу навчання,

відповідно до якого учень – не пасивний учасник цього процесу, а його активний суб'єкт.

Отже, хореографічні колективи є важливою ланкою виховання особистості. Дитина досягає успіху завдяки колективним зусиллям. Як свідчить практика, маючи здібності, вона, завдяки силі волі і великому бажанню бути визнаною у колективі, може досягти високого професійного рівня. То ж кожному керівнику хореографічного колективу слід пам'ятати, що він повинен поважати потребу кожної дитини бути особистістю, індивідуальністю; надавати дітям можливість творити; використовувати різні засоби стимулювання; виявляти інтерес до проблем та особистого життя всіх без винятку дітей. Керівник хореографічного колективу також повинен створювати у колективі атмосферу доброзичливості та взаємовиручки; бути щедрим на похвалу та не забувати відзначати найменші успіхи дітей; бути послідовним у справах і в стосунках із дітьми.

Дитину потрібно поважати, розуміти її унікальність та особливість. Тоді навчання не буде конвеєром, де немає місця особистості. Діти повинні навчитись жити власним творчим життям і відповідати за свої дії у колективі. Людина в змозі змінити своє життя, займаючись творчістю, здатна нести відповідальність за все, що з нею відбувається.

Список використаних джерел

1. Безпалько О. Спілкуємося та діємо: навч.-метод. посіб. / О. Безпалько, Ж. Савич.- К. : Навч. книга, 2002. – 112с.
2. Березова Г. Хореографічна робота з дошкільнятами. – 2-е вид./ Г. Березова – К. : Муз. Україна, 1989. – 208 с.
3. Бондаренко Л. Методика хореографической работы в школе, внешкольных заведениях/ Л. Бондаренко. – К. : Муз. Украина, 1985.
4. Голдрич О. С. Методика викладання хореографії: навч. пос./ О. С. Голдрич. – Львів : Сполом, 2006. – 84 с.
5. Зубатов С. Л. Методика роботи з хореографічним колективом : навч. посібн./ С. Л. Зубатов. – К. : ІПКПК, 1997. – 100 с.
6. Кирилюк В. Педагогічні основи формування дитячого хореографічного колективу / В. Кирилюк. – Ніжин, 2006. – 63 с.